

Тема 10. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ПОДОЛАННЯ

I. Опрацюйте тему згідно такого плану:

1. Економічні коливання. Безробіття:

- а) сутність та прояви макроекономічної нестабільності;
- б) економічні коливання. Фази ділового циклу. Причини економічних коливань;
- в) втрати від безробіття і його причини. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон Оукена;
- г) державна політика зниження природної норми безробіття.

2. Інфляція як прояв макроекономічної нестабільності:

- а) суть інфляції та її види. Соціально-економічні наслідки інфляції;
- б) причини інфляції. Інфляція як багатофакторний процес;
- в) методи боротьби з інфляцією;
- г) особливості розвитку інфляції у країнах з перехідною економікою. Причини розвитку гіперінфляції в Україні у 1993 р. та її подолання.

3. Стабілізаційна політика:

- а) суть, види і завдання стабілізаційної політики;
- б) основні цілі, знаряддя і види монетарної політики. Центральний банк та його функції;
- в) суть, знаряддя і види фіскальної політики;
- г) дискусія щодо стабілізаційної політики. Правила проведення монетарної і фіскальної політики.

Література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островецького. – К.: Знання, 2006. – С. 543 – 550; 554 – 563; 576 – 588; 595 – 605; 623 – 630; 648 – 653; 669 – 675.
2. Панчишин С. М. Макроекономіка. – К.: Либідь, 2005. – С. 296 – 299; 311 – 316; 329 – 341; 348 – 359.
3. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. – С. 387 – 530.
4. Панчишин С. М. Макроекономіка: тести і задачі. – К.: Либідь, 2002. – С. 93 – 112.

II. Дайте відповіді на контрольні запитання:

1. Які причини короткострокових економічних коливань?
2. Як економісти нині пояснюють безробіття у розвиненій ринковій економіці?
3. Що передбачає державна політика зниження природної норми безробіття?
4. Чи змінюється природна норма безробіття?

5. Які види інфляції розрізняють у макроекономіці?
6. Яку залежність виражає закон Оукена?
7. Від чого залежать соціально-економічні наслідки інфляції?
8. Які основні функції виконує центральний банк країни?
9. У чому полягає вибір між інфляцією та безробіттям?
10. За допомогою яких трьох інструментів центральний банк може впливати на пропозицію грошей?
11. Чому вимога постійної збалансованості державного бюджету є надмірно жорстким правилом для проведення фіскальної політики?
12. Яких правил може дотримуватися центральний банк, проводячи монетарну політику?

III. Впишіть номер визначення кожного терміну.

№	Термін	Визначення	№
	<i>1. депресія</i>	1. Періодичні зміни в обсязі національного виробництва, зайнятості і доходах.	
	<i>2. нуліфікація</i>	2. Рівень ділової активності впродовж кількох чи кільканадцяти років.	
	<i>3. гіперінфляція</i>	3. Неглибокий нетривалий спад.	
	<i>4. мінімальна зарплата</i>	4. Найнижча платня, яку працедавці на законній підставі платять за роботу.	
	<i>5. лібералізація цін</i>	5. Зниження загального рівня цін.	
	<i>6. центральний банк</i>	6. Зростання загального рівня цін, спричинене надлишковими видатками.	
	<i>7. фіскальна політика</i>	7. Зростання загального рівня цін, що походить зі зростання витрат на одиницю продукції.	
	<i>8. норма резервування</i>	8. Інфляція, рівень якої вимірюють двозначними і тризначними числами.	
	<i>9. попит на робочу силу</i>	9. Вилучення старих грошових знаків з обігу і заміна їх новими.	
	<i>10. економічні коливання</i>	10. Глибокий і тривалий спад.	
	<i>11. пропозиція робочої сили</i>	11. Теорії, які шукають основні причини економічних коливань у чинниках, що лежать поза межами економічної системи.	
	<i>12. облікова ставка</i>	12. Теорії, які шукають основні причини економічних коливань усередині самої економічної системи.	
	<i>13. пропозиція грошей</i>	13. Зміни, які вводить уряд у державних видатках та оподаткуванні для досягнення певних макроекономічних цілей.	
	<i>14. індексація</i>	14. Кількість праці, яку пропонують на ринку за даного рівня заробітної плати.	
	<i>15. діловий цикл</i>	15. Кількість робочої сили, яку фірми хочуть найняти за даного рівня зарплати.	
	<i>16. інфляція пропозиції</i>	16. Зайняті, яких можна скоротити без жодного негативного впливу на виробничі результати.	
	<i>17. екстернальні теорії</i>	17. Хронічна інфляція другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст.	
	<i>18. галопуюча інфляція</i>	18. Перехід від адміністративного ціноутворення до ринкового ціноутворення.	
	<i>19. операції на відкритому ринку</i>	19. Механізм, який забезпечує регулювання заробітної плати і платежів відповідно до рівня інфляції.	

	<i>20. рецесія</i>	20. Дуже високі темпи зростання цін (понад 50% за місяць).	
	<i>21. інфляція попиту</i>	21. Державна інституція, яка відповідає за пропозицію грошей у державі.	
	<i>22. надлишкова зайнятість</i>	22. Відсоток депозитів, що їх комерційний банк має тримати у центральному банку.	
	<i>23. інтервальні теорії</i>	23. Купівля-продаж центральним банком державних цінних паперів.	
	<i>24. дефляція</i>	24. Кількість грошей, наявна у національній економіці на певний момент часу.	
	<i>25. сучасна інфляція</i>	25. Процентна ставка, за якою центральний банк надає позики комерційним банкам.	

IV. Виберіть правильну відповідь:

1. Яке твердження правильне:

- а) від інфляції виграють передовсім банкіри, які надали гроші у позику;
- б) від інфляції виграють громадяни з фіксованими доходами;
- в) за збалансованої інфляції відносні ціни різних товарів не змінюються;
- г) з підвищенням темпів інфляції процентна ставка знижується;
- д) класична інфляція була хронічною.

2. Що не простежується у фазі спаду:

- а) домогосподарства купують менше споживчих товарів;
- б) скорочуються інвестиційні видатки фірм на машини та устаткування;
- в) спадає попит на робочу силу;
- г) зменшуються запаси товарів на складах ;
- д) усі твердження правильні.

3. Який з напрямів державної політики спричинятиме зростання природної норми безробіття:

- а) розвиток програм професійної підготовки та перепідготовки;
- б) зниження рівня мінімальної заробітної плати;
- в) поширення інформації про вакантні робочі місця;
- г) збільшення розмірів допомоги з безробіття;
- д) організація громадських робіт.

4. Який захід центральний банк не може використовувати для проведення стимулювальної монетарної політики:

- а) зменшувати норму резервування;
- б) зменшувати облікову ставку;
- в) одночасно зменшити і норму резервування, і облікову ставку;
- г) продавати державні цінні папери;
- д) може використовувати усі заходи.

5. Яке твердження неправильне:

- а) інфляція знижує стимули до трудової діяльності;

- б) гіперінфляція справляє руйнівний вплив на обсяг національного виробництва та зайнятість;
- в) помірна інфляція супроводжується зростанням обсягу національного виробництва;
- г) наприкінці ХХ ст. – на початку ХХІ ст. у багатьох розвинених країнах спостерігалася дефляція;
- д) усі твердження правильні.